

Stofmisbrugsbehandling – efterspørgsel og tilgængelighed

Narkotikasituationen i Danmark - delrapport 3

Stofmisbrugsbehandling – efterspørgsel og tilgængelighed

Delrapport 3

Foreliggende delrapport omhandler stofbrugere indskrevet i stofbehandling i Danmark. Formålet med rapporten er løbende at give opdateret viden om forskellige karakteristika blandt stofbrugerne inden indskrivningen i behandling, samt følge brugerne i de forskellige behandlingstilbud, der tilbydes. Rapporten henvender sig til de kommunale stofbehandlingssteder de professionelle i kommunerne i øvrigt der arbejder med blandt andet stofforebyggelse og skadereduktion, samt beslutningstagere.

Blandt indholdet i delrapporten indgår beskrivelser af personer med stofmisbrug, som er indskrevet i behandling og beskrivelser af dem der er nye og indskrevet for første gang. Der oplyses om hvilke stoffer de angiver er hovedproblemet for deres misbrug, samt socioøkonomiske karakteristika. Derudover, beskriver rapporten situationen for unge i stofmisbrugsbehandling. Endelig indeholdes i delrapporten opgørelser over personer i substitutionsbehandling med metadon og buprenorphin, behandling med lægeordineret heroin, samt oplysninger om stofbehandling under Kriminalforsorgen.

Denne delrapport er en del af en serie af udgivelser fra Sundhedsstyrelsen, der tilsammen beskriver Narkotikasituationen i Danmark. Øvrige 4 delrapporter omhandler:

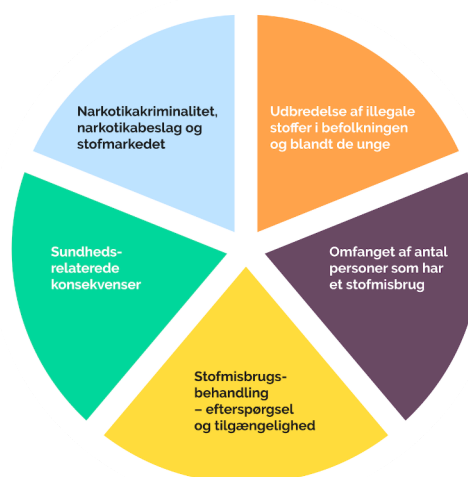
- Udbredelse af illegale stoffer i befolkningen og blandt de unge,
- Omfanget af antal personer som har et stofmisbrug
- Sundhedsrelaterede konsekvenser
- Narkotikakriminalitet, narkotikabeslag og stofmarkedet

Delrapporterne udgives løbende efterhånden som data og undersøgelsesresultater bliver tilgængelige.

Udover data og undersøgelsesresultaterne, er medtaget:

- Referenceliste
- Tabeloversigt
- Supplerende tabeller

Sundhedsstyrelsen, december 2022.

Stofmisbrugsbehandling - efterspørgsel og tilgængelighed

Kommunerne er ansvarlige for alle former for stofmisbrugsbehandling, uanset om der er tale om ambulant-, dag- eller døgnbehandling (med undtagelse af den behandling, der finder sted i fængsler og arresthuse). Behandlingen for stofmisbrug er rettet både mod selve stofmisbruget og de medfølgende sociale og helbredsrelaterede problemer. Kommunerne har ansvaret for at koordinere og integrere den sociale og lægelige behandling samt øvrige sociale støttetilbud for at skabe en helhedsorienteret indsats for den enkelte borger. Lægelig stofmisbrugsbehandling kan iværksættes uden en social indsats, såfremt den ordinerende læge i samarbejde med borgeren og den socialfaglige behandler vurderer, at der ikke er behov for social stofmisbrugsbehandling eller andre sociale indsatser. Det omvendte gør sig også gældende - at en borger kan modtage social stofmisbrugsbehandling uden lægelig behandling af sit misbrug.

De fleste personer med stofmisbrug i behandling modtager ambulant behandling. Der tilbydes supplerende dag- eller døgnbehandling, hvis den enkelte har brug for en mere intensiv indsats.

Grundet forskelle i opgørelsesmetoder kan der forekomme mindre afvigelser i opgørelserne i denne delrapport i forhold til opgørelser i blandt andet Social- og Ældreministeriets publikationer. I foreliggende delrapport følger opgørelsen og metoden det europæiske overvågningscenter, EMCDDA's beskrivelse af, hvordan data skal opgøres for at sikre sammenlignelige tal på tværs af de europæiske lande.

Denne rapport beskriver behandlingspopulationen i den kommunale stofmisbrugsbehandling med hensyn til omfanget af behandlingsindskrivninger, nye i misbrugsbehandlingen, sociale karakteristika, misbrugsmønstre og risikoadfærd, personer i substitutionsbehandling og i behandling med lægeordineret heroin, samt personer i stofbehandling i Kriminalforsorgen. Der er tale om en minimumsopgørelse, da flere kommuner ikke har godkendt deres data i 2021, hvorfor de ikke indgår i foreliggende opgørelser. Hertil kan tilgangen til behandling være påvirket grundet COVID-19, hvor færre har søgt behandling for deres misbrug under nedlukningen og begrænsninger af de sociale tilbud.

Hovedresultater og generelle tendenser

- I 2021 var 19.232 personer indskrevet i stofmisbrugsbehandling. Det er omtrent samme antal som i 2020, hvor 19.344 personer blev indskrevet i stofbehandling.
- I flere år er der set en stigning i andelen af personer, der søger behandling med hash som hovedproblem for deres misbrug, og færre søger behandling med heroin som hovedproblem for deres misbrug. Denne tendens ser ud til at være stabiliseret.
- 57 pct. af de personer med stofmisbrug, der angav et hovedstof og som blev indskrevet i behandling i 2021, opgiver hash som hovedproblem for deres misbrug, hvilket er på samme niveau som i 2020 (58 pct.) og i 2019 (60 pct.).
- 13 pct. af de personer med stofmisbrug, der angav et hovedstof og som blev indskrevet i behandling i 2021 havde opioider som hovedproblem for deres misbrug, hvilket er på det samme niveau som i 2020 (13 pct.) og i 2019 (12 pct.).
- Ikke uventet, har unge i stofmisbrugsbehandling et anderledes misbrugsmønster end behandlingspopulationen som helhed. Det er hash og centralstimulerende stoffer som amfetamin og kokain, der dominerer som hovedstof blandt de unge, og færre har heroin som hovedproblem for deres misbrug.
- Der er i flere år set en stigning i andelen af dem, der indskrives i stofbehandling for

1 Følgende kommuner har ikke godkendt deres data for nedenstående år og er derfor ikke med i opgørelserne for det pågældende år:
2021: Albertslund, Egedal, Halsnæs, Ringsted, Sorø, Lejre, Sønderborg, Kolding, Ikast-Brande, Frederikshavn.
2020: Brøndby, Glostrup, Albertslund, Frederikssund, Kalundborg, Ringsted, Sorø, Odense, Sønderborg, Vejle, Aarhus, Ikast-Brande, Frederikshavn.
2019: Albertslund, Kalundborg, Ringsted, Sorø, Sønderborg, Aarhus, Ikast-Brande, Frederikshavn.

første gang og som angiver kokain som hovedproblem for deres misbrug. Denne tendens ser ud til at være nogenlunde stabiliseret, dog med årlige udsving. I 2021 angav 20 pct. af de nyindskrevne kokain som hovedproblem for deres misbrug. Dette gjaldt for henholdsvis 18 og 19 pct. i 2020 og 2019.

- 6.155 personer var indskrevet i substitutionsbehandling i 2021, hvilket er færre end i 2020 (6.500 personer) og i 2019 (knap 7.300). Der er tale om en minimumopgørelse da ikke alle kommuner er med i opgørelserne, og tilgangen til behandling formentlig er mindsket grundet COVID-19. Metadon dominerer som substitutionsstof sammenlignet med buprenorphin blandt alle i behandling.
- Blandt de helt nye i substitutionsbehandling i 2021, og som ikke tidligere har været i behandling, er 76 pct. startet op med buprenorphin og 24 pct. i metadon. I 2020 startede 65 pct. op med buprenorphin og 35 pct. med metadon, og det samme gjaldt for 68 pct. og 32 pct. i 2019.
- Siden april 2010 til udgangen af december 2021, har der i alt været indskrevet omkring 687 unikke personer i behandling med lægeordineret heroin.

1 Personer med stofmisbrug i behandling

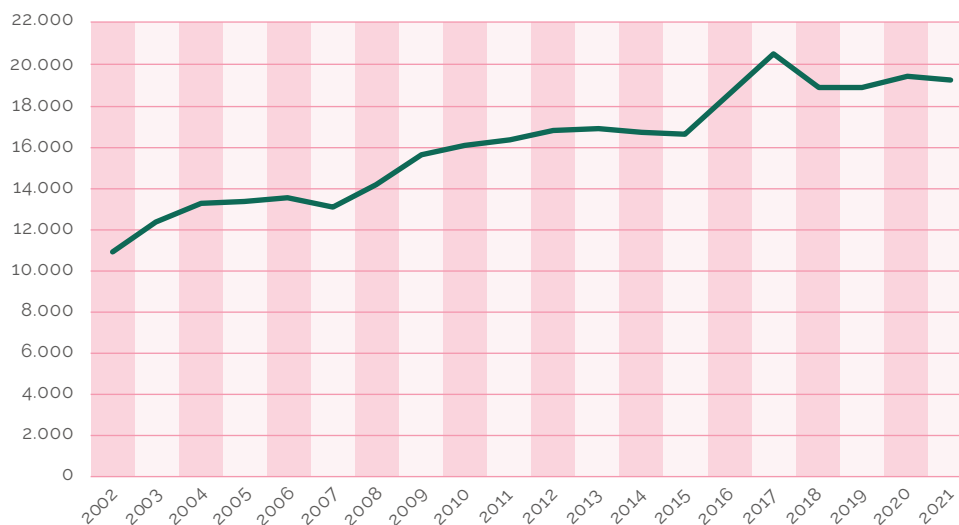
Antallet af personer med stofmisbrug i behandling har været støt stigende siden Sundhedsstyrelsen for første gang i 1996 begyndte at registrere personer med stofmisbrug indskrevet i behandling. Årsagen til stigningen formodes i hovedtræk at være behandlingsgarantiens indførelse samt en øget behandlingskapacitet. Fra 2006 til 2008 sås en nedgang i antallet af personer med stofmisbrug i behandling, hvilket formentlig, i hovedtræk, skyldtes ændringer i registerpraksis og overgangen til den nye SEI-registrering, som ændrede ind- og udskrivningsproceduren. Hertil var registreringen i disse "overgangsåre" påvirket af, at kommunerne overtog ansvaret for registreringen fra amterne ved årsskiftet 2006/2007. Fra 2008 til 2013 sås igen en stigning i antallet indskrevne i behandling med en faldende tendens fra 2013 til 2015, efterfulgt af igen en stigning i antallet frem til 2018. Herefter ses et faldende antal, men det skyldes, at der er kommuner, der ikke har godkendt deres data, hvorfor de ikke indgår i den samlede opgørelse. Hertil er tilgangen til behandling formentlig mindsket grundet COVID-19. Generelt er der dog tale om en stigning i antallet af personer med stofmisbrug i behandling set over alle årene (jf. figur 1.1. nedenunder).

De seneste år er registre på stofområdet blevet sammenlagt til en fælles indberetningsportal, Stofmisbrugsdatabasen. På grund af de ændrede forhold er indberetningen af data for 2012 og frem ikke komplette. Det er således tale om en minimumsopgørelse.

I 2021 var 19.232 personer indskrevet i stofbehandling. Det er nogenlunde samme antal som i 2020, hvor 19.344 personer var indskrevet i stofmisbrugsbehandling. Antallet var 18.837 i 2019. Udviklingen i antallet af personer med stofmisbrug i behandling over årene fremgår af figur 1.1. nedenunder og tabel 1.1 under supplerende tabeller til sidst i rapporten.

Opgørelser over antal indskrivninger er afgrænset på indskrivningsdatoen. Opgørelser over antal personer med stofmisbrug i behandling er afgrænset på indskrivnings- og afslutningsdato. Der skal gøres opmærksom på, at der fra 2016 er sket en ændring i indlæsningsmetoden, og desuden er kommet efterregistreringer og godkendelser af data fra flere kommuner tilbage i tid, hvorfor antallet i behandling i årene 2016 og frem ikke er identisk med antallet vist i tidligere delrapporter.

FIGUR 1.1. PERSONER MED STOFMISBRUG I BEHANDLING, 2002-2021. ANTAL.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen.

Anm.: Opgørelsen er afgrænset til personer som enten er startet i behandling i opgørelsesåret, eller er startet før og fortsat står som værende i behandling i opgørelsesåret. Data er koblet med CPR-registeret for at koble evt. dødsdato på åbne forløb. Tallene for 2002 til 2015 stammer fra en tidligere kørsel af tallene, mens tallene fra 2016 og frem er kørt pr. juli 2022. Det betyder at tallene fra 2016 afviger fra sidste års opgørelse.

2 Personer med stofmisbrug indskrevet i behandling

I 2021 blev der på landsplan indskrevet 7.383 personer i behandling. I disse tal indgår både personer, der er indskrevet i behandling for første gang samt personer, som indskrives i behandling på ny. Andelen af personer der er indskrevet i behandling i 2021 og ikke tidligere har været i behandling, udgør 39 pct. (jf. tabel 2.2)

Antallet af personer, der er indskrevet i behandling i 2021 er højere sammenlignet med i 2020, hvilket i hovedtræk, formentlig skyldes at flere store kommuner – herunder Aarhus og Odense har godkendt deres data for 2021, og dermed er med i den samlede opgørelse.¹

Danmarks Statistik, som overtog driften af Stofmisbrugsdatabasen i 2016, har i forbindelse med indberetningerne for 2021 foretaget en gennemgang af kommunernes indberetningsstatus. I alt har 88 kommuner indberettet deres data for 2021, mens de resterende 10 kommuner har indberettet ukomplette data. Opgørelserne må derfor tolkes med forbehold.²

Hovedstof for misbrugsmønstret

69 pct. af de indskrevne personer i behandling i 2021 angiver et hovedstof ved indskrivning (angiver hovedproblemet for deres misbrug). 57 pct. af disse angav hash som hovedstof, hvilket er på samme niveau som i 2020 (58 pct.). Det samme gør sig gældende for opioider, hvor samme andel i 2021 (13 pct.) og 2020 (13 pct.) angiver opioider som hovedstof, jf. tabel 2.2

Der er i flere år set en stigning i andelen af dem, der indskrives i stofbehandling og som angiver kokain som hovedproblem for deres misbrug. Denne tendens ser ud til at være stagneret. I 2021 angav 20 pct. at have kokain som hovedstof, mens det gjaldt for 18 pct. i 2020 og 19 pct. i 2019, jf. tabel 2.2

I tabel 2.1 i de supplerende tabeller fremgår udviklingen i antallet af personer indskrevet i stofbehandling fordelt på de stoffer, som de angiver som hovedstof for

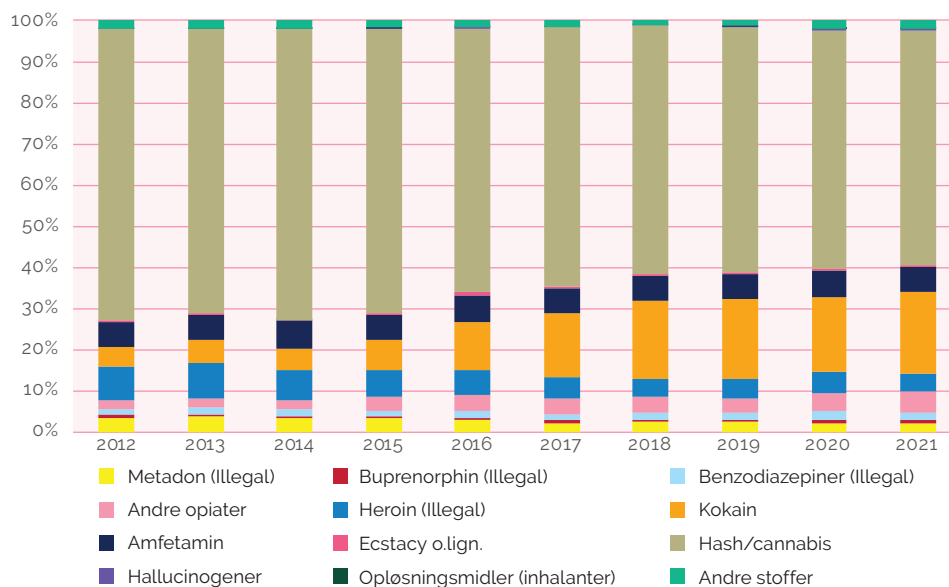
¹ Danmarks statistik, indberetning til Sundhedsstyrelsen, 29.06.2022

² I 2021 indgår følgende kommune ikke i opgørelsen: Albertslund, Egedal, Halsnæs, Ringsted, Sorø, Lejre, Sønderborg, Kolding, Ikast-Brandø, Frederikshavn.

deres misbrug. Data i tabellen er angivet i absolutte tal i forhold til udviklingen af hovedstof, blandt dem der indskrives i stofmisbrugsbehandlingen i det pågældende år.

Udviklingen i antallet af personer indskrevet i stofbehandling, som har opgivet et hovedstof for deres misbrug, illustreres i figur 2.1.

FIGUR 2.1. HOVEDSTOF BLANDT PERSONER INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR OG HAR ANGIVET AT HAVE ET HOVEDSTOF. 2012-2021. PROCENT.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen
Anm: Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato.

En del af de personer med stofmisbrug, der søger behandling, anvender flere stoffer. Således har 30 pct. af personer med stofmisbrug opgivet at have brugt mere end ét stof før indskrivningen i 2021. Udover at hash var hovedstof for 57 pct. af de indskrevne, anvendes hash også som sidestof blandt 32 pct. af de indskrevne i 2021 (data ikke vist).

Sociale, familiemæssige og beskæftigelsesmæssige forhold

Som det fremgår af tabel 2.2 nedenunder, udgjorde kvinder 24 pct. blandt personer med stofmisbrug indskrevet i behandling i 2021, hvilket er på niveau med de senere år. Gennemsnitsalderen ved indskrivningen er cirka 30 år for både kvinder og mænd.

En stor andel af personer med stofmisbrug er på overførselsindkomster, herunder 34 pct. på kontanthjælp. 24 pct. er i beskæftigelse, mens omkring 8 pct. er på SU.

Boligmæssigt har over halvdelen en selvstændig bolig (59 pct.). 20 pct. bor hos familie eller venner, 7 pct. lejer et værelse og 7 pct. bor i en form for støttebolig/herberg/ andet. 2 pct. angiver at ikke have nogen bolig eller at bo på gaden (data ikke vist).

Endeligt ses, at omkring halvdelen af såvel de mandlige som de kvindelige personer i stofbehandling, er enlige. I 2021 angiver 50 pct. af mændene og 46 pct. af kvinderne at være enlige.

Anden nationalitet end dansk

En mindre andel af personerne i stofmisbrugsbehandling har en anden nationalitet end dansk. I alt har omkring 6 pct. I 2021 angivet at have en anden nationalitet end dansk, hvilket er lidt større andel end i 2020 (3 pct. (data ikke vist).

TABEL 2.2 PERSONER I STOFMISBRUGSBEHANDLING MED INDSKRIVNINGSDATO I 2021. ANTAL OG PROCENT.

Antal personer indskrevet i behandling i 2021	7.383
Andel ikke behandlet tidligere (%)	39
Andel af mænd/kvinder (%)	76/24
Gennemsnitsalder mænd/kvinder (%)	31/30
Opioider som hovedstof (%)*	12
Hash som hovedstof (%)*	57
Centralstimulerende stoffer (ekskl. kokain) som hovedstof (%)*	7
Kokain som hovedstof (%)*	20
Injektion hos tidligere behandlede heroinmisbrugere (%)	85
Injektion hos ikke tidligere behandlede heroinmisbrugere (%)	9
Lønindtægt (%)	24
Dagpenge (%)	3
Kontanthjælp (%)	34
Førtidspension (%)	9
Anden indtægt samt uoplyst (%)**	29
Andel med selvstændig bolig (%)	59
Andel enlige mænd/kvinder (%)	50/46
Andel forældre med kontakt til egne børn (%)	25
Andel forældre med børn anbragt udenfor hjemmet (%)	5
Udenlandsk statsborgerskab (%)	6

*Procent af dem, der opgiver et hovedstof

** Herunder bl.a. 8 % SU, 7 % andet, 7 % uoplyst og 7 % revalideringsydelse.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Der er tale om en minimumsopgørelse, da 10 kommuner ikke har indberettet data i 2021, og ikke indgår i opgørelsen. Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato.

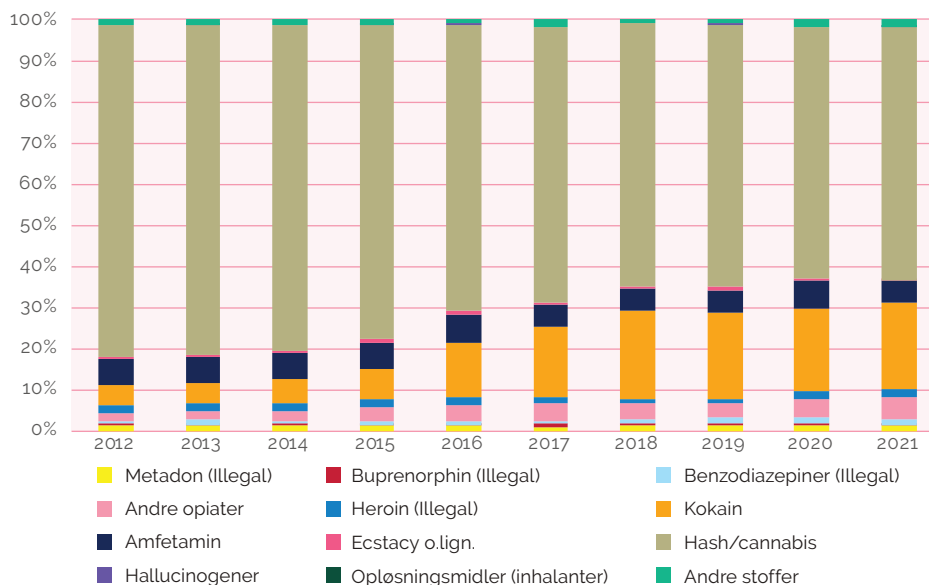
3 Nye i behandling

Personer med stofmisbrug, der i forbindelse med deres indskrivning i stofmisbrugsbehandling angiver, at de ikke tidligere har været i behandling for deres stofmisbrug, giver information omkring den seneste udvikling mht. hvilke stoffer der bruges, indtagelsesmåde, mv. I tabel 3.2. vises oplysninger om de nytilkomne.

Frem til 2014 har andelen blandt de nye, der kommer i behandling med hash som hovedstof for deres misbrug, været stigende. Niveaulet topper i 2014, hvor 79 pct. af de nytilkomne opgiver hash som hovedstof for deres misbrug. Fra 2015 falder denne andel og er på henholdsvis 76% i 2015, 69 pct. i 2016, 66 pct. i 2017, 64 pct. i både 2018 og 2019 og 61 pct. i både 2020 og 2021. Det er især den stigende tilgang af personer med kokain som hovedstof for deres stofmisbrug, der udligner faldet i hash som hovedstof for misbruget frem til 2016. I 2015 angav 7 pct. af de nytilkomne kokain som hovedstof for deres misbrug, og andelen steg til henholdsvis 13 pct. i 2016, 17 pct. i 2017, og 21 pct. i både 2018 og 2019. I 2020 havde 20 pct. af de nytilkomne, kokain som hovedstof, mens andelen igen var 21 pct. i 2021. Det er således tale om en stabil udvikling de seneste fire år i andelen, der angiver hash og kokain som hovedproblem for deres misbrug. Se figur 3.1 og tabel 3.2 nedenunder.

Administrationsmåden for indtagelse af heroinen er forskellig blandt de der indskrives i behandling i året, og blandt dem som indskrives i behandling for første gang. 7 pct. af de ikke tidligere behandlede i 2021 oplyser at injicere stoffet (jf. tabel 3.2), mens 85 pct. af samtlige der blev indskrevet i 2021 har injiceret stoffet. Tallene må tolkes med forsigtighed, da en forholdsvis høj andel af de ikke tidligere behandlede ikke ønskede at svare på spørgsmålet om indtagelsesmåde, samt at 10 kommuner ikke er med i opgørelsen for 2021.

FIGUR 3.1. HOVEDSTOF BLANDT DEM, DER ER INDSKREVET I BEHANDLING, SOM HAR ANGIVET AT HAVE ET HOVEDSTOF OG IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING, 2012 - 2021. PROCENT.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen
Anm.: Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato.

TABEL 3.2. KARAKTERISTIKA HOS PERSONER INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR, SOM IKKE HAR VÆRET I BEHANDLING FOR STOFMISBRUG TIDLIGERE, 2014-2021. ANTAL OG PROCENT.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Personer i behandling der ikke er behandlet tidligere	2.822 ud af 6.604 (43 %)	2.490 ud af 5.747 (43 %)	2.536 ud af 5.926 (43 %)	3.159 ud af 7.183 (44 %)	3.660 ud af 8.250 (44 %)	3.437 ud af 8.076 (43 %)	3.068 ud af 7.512 (41 %)	2.900 ud af 7.383 (39 %)
M/K (%)	75/25	75/25	75/25	76/24	77/23	76/24	73/27	28/26
Gennemsnitsalder M/K	26/26	26/25	27/27	27/27	28/28	26/27	27/27	74/26
Opioider som hovedstof (%)*	6	7	8	8	7	6	8	9
Hash som hovedstof (%)*	79	76	69	66	64	64	61	61
Centralstimulerende stof (ekskl. kokain) som hovedstof (%)*	7	7	8	6	6	7	7	6
Kokain som hovedstof (%)*	6	7	13	18	21	21	20	21
Injektion hos heroinmisbrugere (%)**	25	12	9	23	21	14	2	7

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen
Anm.: Der er tale om en minimumsopgørelse, da 10 kommuner i 2021 ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen. Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato.

4 Unge i stofmisbrugsbehandling

Tabel 4.1 viser fordeling blandt unge (18-24 år) på hovedstof for personer indskrevet i behandling i 2016 og 2021. Unge i stofmisbrugsbehandling udgør en stadig mindre andel af det samlede antal i behandling. I 2016 var andelen af unge mellem 18-24 år i stofbehandling 39 pct., mens den i 2021 var faldet til 29 pct. (data ikke vist)

Ungepopulationen er karakteriseret ved, at en højere andel har hash som hovedstof, sammenlignet med alle indskrevne i behandling (jf. tabel 2.2), hvor 67 pct. og 20 pct. af unge mellem 18 og 24 år har angivet henholdsvis hash og kokain som deres hovedstof i 2021.

TABEL 4.1. HOVEDSTOF HOS PERSONER DER ER INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR, OG SOM ANGIVER DE HAR ET HOVEDSTOF. 2016 OG 2021. PROCENT.

	2016		2021	
	18 – 24-årige (%)	Alle indskrevet i behandling (%)	18 – 24-årige (%)	Alle indskrevet i behandling (%)
Hash	78	67	67	57
Heroin	1	6	1	4
Amfetamin	5	7	4	6
Kokain	11	12	20	20
Ecstasy	1	1	-	-
Andre opioider	3	4	4	5
Benzodiazepiner	1	2	2	2
Hallucinogener	-	-	-	-
Andet	10	11	1	2

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Der er tale om en minimumsopgørelse, da 10 kommuner i 2021 ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato. Der er brugt 2016-data som sammenligning med 2021-data, da der ønskes at vise udviklingen over en længere tidsperiode

Ses udelukkende på unge under 18 år (15-17 år), der er indskrevet i stofmisbrugsbehandling i 2021 og som har angivet at have et hovedstof, har 90 pct. (182 personer) angivet at have hash som hovedstof, efterfulgt af kokain på 4 pct. (8 personer) (data ikke vist).

5 Personer med stofmisbrug i substitutionsbehandling og heroinbehandling

Fra 2008 og frem baseres opgørelser over antallet af personer med stofmisbrug i substitutionsbehandling med enten metadon eller buprenorphin på data indberettet til registeret over personer med stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB).¹

Den seneste opgørelse fra Sundhedsdatastyrelsen viser, at der blandt samtlige personer i stofmisbrugsbehandling i 2021, er knap 5.533 i substitutionsbehandling. Medtages data fra Kriminalforsorgen er det samlede antal personer i substitutionsbehandling på 6.175 i 2021.² 53 pct. af disse er i behandling med metadon, mens 47 pct. er i behandling med buprenorphin. Igen er der tale om en minimumsopgørelse, da 10 kommuner ikke er med i den samlede opgørelse.

I alt er 1440 personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2021 med enten metadon eller buprenorphin, jf. tabel 5.1. Det fremgår endvidere af tabellen at den højeste andel

¹ I nærværende opgørelse er antallet af personer i substitutionsbehandling opgjort på baggrund af det først påbegyndte behandlingsforløb med substitutionsmedicin for personer i behandling.

² Kriminalforsorgen, 2022

af personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2021 med buprenorfin ses i Region Hovedstaden (26 pct.) mod færrest i Region Nordjylland (13 pct.).

TABEL 5.1 PERSONER INDSKREVET I SUBSTITUTIONSBEHANDLING I 2021 MED HENHOLDSVIS METADON OG BUPRENORPHIN. FORDELING EFTER KØN OG REGIONER. PROCENT.

	Metadon	Buprenorfin	Total
Antal	1147	293	1440
Gennemsnitsalder	M:44 - K:44	M:40 - K:41	43
Kvinder (%)	26	22	25
Region (%)			
Hovedstaden	49	26	44
Midtjylland	14	23	16
Nordjylland	5	13	6
Sjælland	15	14	15
Syddanmark	18	24	19

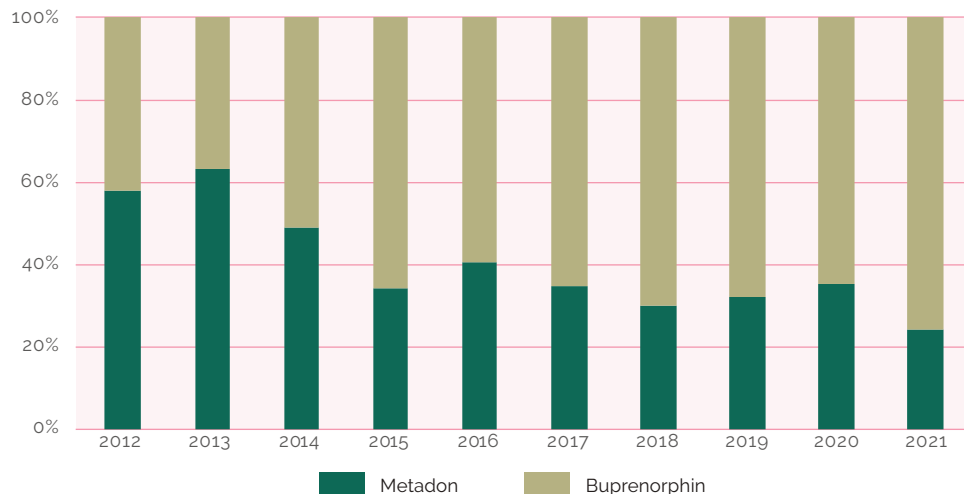
Kilde: Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022.

Anm.: Der er tale om en minimumsopgørelse, da 10 kommuner i 2021 ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

I Sundhedsstyrelsens vejledning om den lægelige behandling af stofmisbrugere i substitutionsbehandling fremgår det, at kombinationspræparatet buprenorfin/ Naloxon bør anvendes som førstevalgspræparat til opioidafhængige personer med stofmisbrug, som ikke tidligere har været i behandling, og i øvrigt tilstræbes anvendt i videst muligt omfang i substitutionsbehandlingen.

Blandt de personer, der er indskrevet i substitutionsbehandling i 2021 og ikke tidligere har været i behandling, er 76 pct. startet i substitutionsbehandling med buprenorfin og 24 pct. med metadon. Udviklingen gennem årene ses af tabel 5.2 under supplerende tabeller, og illustreret i figur 5.1 nedenunder.

FIGUR 5.1. ANDELEN AF BEHANDLEDE PERSONER I SUBSTITUTIONSBEHANDLING MED HENHOLDSVIS BUPRENORPHIN OG METADON BLANDT DEM DER INDSKRIVES I STOFBEHANDLING, OG SOM IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING. 2012-2021. PROCENT.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen

Behandling med heroin

Fra 1. marts 2009 har behandling med lægeordineret heroin til injektion været muligt i Danmark. Fra 1. oktober 2013 blev det ligeledes muligt at behandle med lægeordineret heroin i tabletform.

De første klinikker åbnede i april 2010. Der er oprettet fem klinikker i henholdsvis København, Hvidovre, Odense, Aarhus og Esbjerg.

Formålet med behandlingen er i første omgang at forebygge en forværring af patienternes helbredstilstand og på længere sigt at opnå en forbedring af patienternes livskvalitet, såvel helbredsmæssigt som socialt. Patienterne injicerer/indtager heroinen under overvågning af sundhedsfagligt personale på klinikkerne, og gør dette op til to gange dagligt, hver dag, året rundt. Der er tale om en højt specialiseret sundhedsfaglig behandling, og det sundhedsfaglige personale skal leve op til særlige uddannelsesmæssige og erfaringsmæssige krav opstillet af Sundhedsstyrelsen.

Patienterne hører til gruppen af "hard to treat"-patienter - det vil sige patienter, som er interesserede i at få hjælp til deres misbrugsproblematik, men som er svære at hjælpe tilstrækkeligt i den konventionelle substitutionsbehandling. Der er tale om en gruppe, som har flere længerevarende behandlingsforløb med metadon bag sig, inden de starter behandlingen med lægeordineret heroin.

I perioden april 2010 til udgangen af december 2021 har der i alt været indskrevet 687 unikke personer i behandling. De indskrevne bliver fulgt med et interview ved behandlingsstart og herefter hvert halve år. Svarene bliver registreret i IHM-databasen (Sundhedsdatastyrelsen database for injicerbar heroin og metadon).

6 Personer med stofmisbrug i behandling i Kriminalforsorgen

Stofbehandling af personer med stofmisbrug i Kriminalforsorgen

Private behandlingsleverandører uden for Kriminalforsorgens regi tilbyder stofbehandling i fængslerne. Misbrugsbehandlingen består af en social indsats. Den sundhedsfaglige indsats relateret til rusmidler forestår af kriminalforsorgens egentlige sundhedspersonale. Der er et tæt samarbejde mellem behandlingsleverandør og kriminalforsorgens personale. Begge indsatser er begge forankret i Direktoratet for Kriminalforsorgen under Justitsministeriet.

I 2021 blev der iværksat behandling 4.905 gange i fængsler og arresthuse. Antallet af gennemførte forløb var 2092, og 2.159 forløb blev afbrudt grundet deltagerens manglende motivation eller ydre afsoningsmæssige omstændigheder.

Der er en lovbestemt behandlingsgaranti i fængslerne for så vidt angår den sociale behandling, hvilket betyder, at alle indsatte, der anmoder om at modtage behandling, så vidt muligt skal være påbegyndt behandling inden 14 dage.

Referenceliste

Sundhedsdatastyrelsen, Landspatientregisteret (LPR).

Sundhedsdatastyrelsen, Register over Stofmisbrugere i Behandling (SIB).

Sundhedsstyrelsen (2008). Vejledning nr. 42 af 1. juli 2008 om den lægelige behandling af stofmisbrugere i substitutionsbehandling.

Direktoratet for Kriminalforsorgen, 2021.

Tabelloversigt

Tabel 1.1. Personer med stofmisbrug i behandling, 2002-2021. Antal.

Tabel 2.1. Personer i stofbehandling og med oplyst hovedstof, der er indskrevet i behandling i de pågældende år, 2012-2021. Antal.

Tabel 2.2. Personer i stofmisbrugsbehandling med indskrivningsdato i 2021. Antal og Procent.

Tabel 3.1. Personer i stofbehandling med oplyst hovedstof, der ikke tidligere har været i indskrevet i behandling i de pågældende år, 2012-2021. Antal.

Tabel 3.2. Karakteristika hos personer indskrevet i behandling i de pågældende år, som ikke har været i behandling for stofmisbrug tidligere, 2014-2021. Antal og procent.

Tabel 4.1. Hovedstof hos personer der er indskrevet i behandling i de pågældende år, og som angiver de har et hovedstof, 2016 og 2021. Procent.

Tabel 5.1. Personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2021 med henholdsvis metadon og buprenorphin. Fordeling efter køn og regioner. Procent.

Tabel 5.2. Personer i substitutionsbehandling med henholdsvis buprenorphin og metadon blandt dem der indskrives i stofbehandling, og som ikke tidligere har været i behandling, 2012-2021. Antal.

Figuroversigt

Figur 1.1. Personer med stofmisbrug i behandling, 2002-2021. Antal.

Figur 2.1. Hovedstof blandt personer indskrevet i behandling i de pågældende år og har angivet at have et hovedstof, 2012-2021. Procent.

Figur 3.1. Hovedstof blandt dem, der er indskrevet i behandling, som har angivet at have et hovedstof og ikke tidligere har været i behandling, 2012 - 2021. Procent.

Figur 5.1. Andelen af behandlede personer i substitutionsbehandling med henholdsvis buprenorphin og metadon blandt dem der indskrives i stofbehandling, og som ikke tidligere har været i behandling, 2012-2021. Procent.

Supplerende tabeller

TABEL 1.1. PERSONER MED STOFMISBRUG I BEHANDLING, 2002-2021. ANTAL.

	Antal personer i behandling
2002	10.827
2003	12.317
2004	13.161
2005	13.316
2006	13.441
2007	12.989
2008	14.073
2009	15.564
2010	16.063
2011	16.302
2012	16.782
2013	16.847
2014	16.643
2015	16.529
2016*	18.573
2017*	20.429
2018*	18.834
2019*	18.837
2020*	19.344
2021*	19.232

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juni 2022. Sundhedsdatastyrelsen

Note: Personer indskrevet i stofbehandling i de forskellige år dækker over alle personer dvs. både nyindskrevne i opgørelsesåret og personer, der blev indskrevet i et tidligere år, men som endnu ikke er udskrevet. Personerne tæller altså med i alle år, hvor de er indskrevet i behandling. Dvs. en person indskrevet i 2018 og udskrevet i 2020 vil indgå i 2018, 2019 og 2020. Tallene dækker over personer indskrevne i kommuner, der har godkendt deres data og dette antal varierer år efter år. I 2018 er data godkendt for 96 kommuner, 91 kommuner i 2019, 91 kommuner i 2020 og 88 kommuner i 2021

TABEL 2.1. PERSONER I STOFBEHANDLING OG MED OPLYST HOVEDSTOF, DER ER INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR, 2012-2021. ANTAL.

	2012	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*	2021*
Metadon (Illegal)	169	178	163	159	143	115	132	154	128	124
Buprenorphin (Illegal)	38	33	40	30	36	31	34	28	25	30
Benzodiazepiner (Illegal)	60	73	69	65	75	63	79	91	114	92
Heroin (Illegal)	384	398	355	301	295	234	228	275	271	225
Andre opiater	103	104	101	154	195	200	211	213	225	261
Kokain	233	266	266	341	550	760	990	1.119	948	1.009
Amfetamin	286	277	316	290	326	287	319	349	333	323
Ecstasy og lign.	16	21	15	30	26	15	26	21	18	15
Hash/cannabis	3.327	3.171	3.410	3.224	3.104	3.035	3.170	3.461	2.997	2.917
Hallucinogener	5	6	5	9	10	-	5	16	12	10
Opløsningsmidler (inhalanter)	-	9	6	5	9	5	-	5	11	8
Andre stoffer	87	87	91	81	70	81	62	78	94	102
Total	4.712	4.623	4.837	4.689	4.839	4.828	5.259	5.810	5.176	5.115

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen

* Der forekommer så få tilfælde at antallet ikke oplyses pga. mulig personificering

* Der er tale om en minimumsoppgørelse, da 10 kommuner i 2021 ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

TABEL 3.1. PERSONER I STOFBEHANDLING MED OPLYST HOVEDSTOF, DER IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR, 2012-2021. ANTAL.

	2012	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*	2021*
Metadon (Illegal)	30	27	32	28	31	26	33	33	27	27
Buprenorfin (Illegal)	8	8	7	8	6	12	9	11	6	8
Benzodiazepiner (Illegal)	13	24	21	20	20	17	34	38	35	32
Andre opiater	44	45	46	69	86	95	95	95	83	116
Heroin (Illegal)	41	40	47	44	35	30	24	25	37	41
Kokain	103	101	136	157	292	392	525	536	385	458
Amfetamin	134	134	141	137	153	118	125	144	128	118
Ecstasy og lign.	9	11	11	23	20	12	13	19	7	5
Hash/cannabis	1.724	1.698	1.810	1.639	1.534	1.498	1.569	1.638	1.170	1.347
Hallucinogener	-	-	-	6	6	-	-	9	-	-
Opløsningsmidler (inhalanter)	-	7	-	-	-	-	-	-	-	5
Andre stoffer	32	28	39	29	23	41	28	30	39	40
Total	2.142	2.126	2.297	2.163	2.208	2.245	2.459	2.579	1.924	2.200

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen

* Der forekommer så få tilfælde at antallet ikke oplyses pga. mulig personificering

* Der er tale om en minimumsopgørelse, da 10 kommuner i 2021 ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

TABEL 5.2. PERSONER I SUBSTITUTIONSBEHANDLING MED HENHOLDSVIS BUPRENORPHIN OG METADON BLANDT DEM DER INDSKRIVES I STOFBEHANDLING, OG SOM IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING, 2012-2021. PROCENT.

	Metadon	Buprenorfin
2012	83	61
2013	76	44
2014	64	67
2015	47	90
2016	61	90
2017	61	115
2018	37	87
2019	50	107
2020	48	89
2021	24	76

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. juli 2022. Sundhedsdatastyrelsen

